

«РМИ жыл қорытындылары
және жаңа мүмкіндіктері»
Жүсібалиева Тамара

бет. 4

«Төле бидегі клиниканың ҚРТ
зертханасын жаңғырту»
Шишиморова Мария

бет. 6

«Дәрігердің
мерейтойы – тағы бір алғыс
айту үшін жақсы себеп!»
Бадельбаева Людмила

бет. 8

«Өзіңе деген сенім мен
сүйіспеншілік
ғажайыптар жасайды!!»
Кочерова Юлия

бет. 10

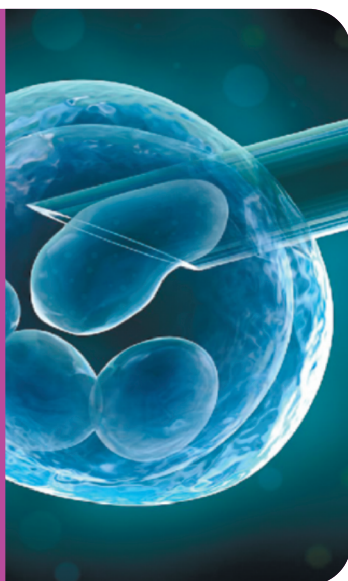
*Ежедневно Институт Репродуктивной Медицины
делает уверенные шаги навстречу новым
технологиям, чтобы каждая семья в нашей
стране имела возможность стать по-настоящему
счастливой и полноценной*

ИНСТИТУТ РЕПРОДУКТИВНОЙ МЕДИЦИНЫ

приглашает молодых и здоровых женщин для участия в программах
лечения бесплодия в качестве суррогатных мам, доноров яйцеклеток и спермы

ТРЕБОВАНИЯ К ДОНОРАМ ООЦИТОВ:

- возраст от 18 до 35 лет;
- наличие собственного здорового ребенка;
- отсутствие выраженных фенотипических проявлений;
- удовлетворительное физическое, психическое и репродуктивное здоровье, подтвержденное заключением медицинской организации

ТРЕБОВАНИЯ СУРРОГАТНЫМ МАМАМ:

- возраст от 18 до 35 лет;
- наличие собственного здорового ребенка;
- отсутствие психических соматических и генетических заболеваний;
- удовлетворительное физическое, психическое и репродуктивное здоровье, подтвержденное заключением медицинской организации

ТРЕБОВАНИЯ К ДОНОРАМ СПЕРМЫ:

- возраст от 18 до 35 лет;
- отсутствие отклонений в нормальных антропометрических и фенотипических признаках;
- удовлетворительное физическое, психологическое и репродуктивное здоровье, подтвержденное заключением медицинской организации.

Дополнительную информацию можно получить по телефонам:

+7 (727) 234-34-34

Институт Репродуктивной Медицины
Алматы, ул. Толе би, 99, уг.ул. А. Байтурсынова
www.irm.kz

ҰЙЫМДЫҚ БАСЫЛЫМ

№4, (26), қараша-желтоқсан, 2018

БАС РЕДАКТОР

Тамара Жүсібалиева,
Репродуктивтік медицина
институтының директоры

ШЫҒАРУШЫ РЕДАКТОР

Айгүл Бәсен

ДИЗАЙН, БЕТТЕУ

Никифорова Оксана

МЕНШІК ИЕСІ:

«РМИ» мекемесі

РЕДАКЦИЯ МЕКЕН-ЖАЙЫ:

Алматы, Төле би, 99

ЖАРНАМА БӨЛІМІ:

Юлия Ахмеджанова
(a.juliya@irm.kz)
www.irm.kz

«Манхэттен Принт» ЖШС
баспаханасында басылған

ҚР, Алматы қ.,
Кочина, 4,
Тел.: +7 (727) 328 97 43

Таралымы – 2 000 дана

Мерзімдік басылымды есепке қою
туралы №14607-Г
күәлігі 31.10.14 ж. ҚР байланыс
және ақпарат агенттігімен
берілген

Редакция авторлардың ойын арқашанда қолдай бермейді. Жарнаманың мазмұны үшін жарнама берушілер жауапты. Жарнама берушілер ҚР ДМ тіркелмеген, рұқсат етілмеген дәрілік құралдарды және медициналық мақсаттағы бұйымдардың жарнамасы үшін жауапкершілік туралы ескертілген. Материалдарды қайта басып шығарғанда “ИРМ INFO” сілтеме жасау міндетті.

ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАН!

Жаңа жылдың қарсаңында өткен жылды қорытып, алдымызға жаңа мақсаттар мен міндеттер қою бағыдан бері қалыптасқан дәстүр. 2018 жыл РМИ өмірінде көптеген маңызды оқиғаларға толы болғанын қуана атап өткім келеді. Бұл Төле би көшесіндегі клиника бөлімшелерін заманға сай жаңартудың сәтті аяқталған жұмысы – күрделі жөндеуден кейін жаңа медициналық жабдықпен жабдықталған операциялық блок пен эмбриологиялық зертхана пайдалануға енгізілді. Бұл қызметкерлеріміздің көптеген әлемдік кәсіби форумдарға қатысуы – жетілдірудің, жаңа білім алу мүмкіндіктерінің маңызды факторларының бірі. Бұл РМИ қызметкерлерінің жеке жетістіктері, қуаныштары мен сәттіліктері. Ал ең маңыздысы, біз үшін еңбегіміздің ең жоғарғы бағасы – РМИ-дің бүкіл қызметкер-

лерінің бір адамдай жұмылып істеген еңбегінің нәтижесінде дүниеге келген балалар. Біздің жасаған әрбір әрекетіміз емделушілеріміздің мүддесіне бағытталған.

Ал Жаңа жыл – сүйіктілерің мен жақындарыңа біз үшін қандай қымбат екендерін айтудың, біздің өмірімізге қаншама қуаныш әкелетіндерін айту үшін керемет бір себеп. РМИ үшін сүйікті әрі жақын жандар – емделушілеріміз, сіздерсіздер. Біз жүздеріңізден күлкі көруге, алғыс сөздеріңізді естуге қуаныштымыз – олар бізге шабыт беріп, рухымызды көтереді. Келер жылы сіздерді ең бақытты жандардың қатарынан көргіміз келеді! Армандар орындала берсін, көздеген жоспарларымызға жете берейік. Біз сіздерге бар жақсылық, бақыт, отбасының жылуын тілейміз!

ЖҮСІБАЛИЕВА Тамара Мұфтахқызы,
Репродуктивтік медицина институтының директоры

РМИ жыл қорытындылары және жаңа мүмкіндіктері

– ТАМАРА МҰФТАХҚЫЗЫ, ЖАҢА ЖЫЛ – ҚОРЫТЫНДЫ ШЫҒАРЫП, ЖОСПАРЛАР БЕЛГІЛЕЙТІН УАҚЫТ. РЕПРОДУКТИВТІК МЕДИЦИНА ИНСТИТУТЫ ҮШІН 2018 ЖЫЛ ҚАНДАЙ БОЛДЫ? СІЗ НЕНІ ЕРЕКШЕ МАҚТАН ТҰТАСЫЗ, ЖЫЛДЫ ҚОРЫТА КЕЛЕ НЕНІҢ ОҢДЫ БОЛҒАНЫН АТАП АЙТА АЛАСЫЗ?

Меніңше, 2018 жылғы еңбегіміз сәтті болған сияқты. 2018 жылғы атап кетуге тұрарлық маңызды нәтижелеріміздің қатарында: РМИ-ға бөлінетін мемлекеттік квота бойынша бағдарламалар санының артуы.

Егер 2011 жылы бізге 55 квота бөлінсе, 2018 жылы Репродуктивтік медицина институтына 300 квота бөлінді, бұл мемлекет пен клиника емделушілерінің сенімін дәлелдейді.

Қазақстандағы медициналық туризмді дамыту бойынша жұмыс жалғасып жатыр және клиника өзекті медициналық ұйымдардың тізіміне кіреді. 2018 жылы Қырғызстан, Өзбекстан, Тәжікстан сияқты таяудағы шетелден, сонымен қатар АҚШ, Түркия, Ресей, Қытай, Германия, Австра-

лия, Ұлыбританиядан 1200 астам пациент қабылдадық.

РМИ-да медициналық көмек көрсетудің көлемі өсіп келеді. РМИ филиалының жұмыс жасап жатқанына осымен бір жыл болды – ол Қазақстан Республикасындағы бедеулікті емдеу қажеттілігінің өсуін ескеріп ашылған Қабанбай батыр көшесіндегі ЭКҰ клиникасы. Өткен жылда жаңа клиникаға 2000 астам жаңа емделуші келді. ЭКҰ әдісімен 1768 ерлі-зайыптыға емдеу жүргізілді. 2018 жылы Алматы қ. Медицина ұйымдарына аккредитация жүргізілген кезде ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің сарапшылық комиссиясы біздің жаңа ЭКҰ клиникамызға 5 жұлдызды жоғарғы дәреже берді!

Жеткен жетістіктерімізді бекітіп, дамуда жаңа қадам жасап ілгерілеу үшін қарқынымызды төмендетпеу маңызды, сондықтан 2018 жылы біз Төлеби көшесіндегі клиниканың бөлімшелерін технологиялық жаңарту жағынан үлкен жұмыс атқардық. Күрделі жөндеуден кейін операциялық блок және жаңа медициналық жабдықпен, микроклимат пен ауаны сүзгілеу жабдықтарымен жасақталған эмбриологиялық зертхана қолданысқа енгізілді.

Жыл сайын Репродуктивтік медицина институтына көмек алуға жүгінетін қазақстандықтар мен басқа елдердің тұрғындары 15 000 асады. 23 жыл бұрын ЭКҰ-зертхана ретінде құрылған РМИ бүгінгі таңда – ең жоғары технологиялық әдістердің көмегімен әйелдер мен еркектердің бедеулік факторларын емдеудегі қосалқы репродуктивтік технологиялардың барлық түрлері өткізілетін клиника.

Жаңа жылдың қарсаңында Репродуктивтік медицина институтының директоры Жүсібалиева Тамара Мұфтахқызы кейбір қорытындылар шығарып, клиниканың алдағы жоспарлары туралы әңгімелеп берді.

– ЖАҢА ЖАБДЫҚТЫҢ ПАЙДА БОЛҒАНЫ НЕНІ ТҮБЕГЕЙЛІ ӨЗГЕРТПЕК?

Заманауи аппаратура сапалы деңгейде хирургиялық ем жүргізуге және түрлі аурулардың диагностикасын жасауға мүмкіндік берді. Гинекологияда жаңа технологияларды пайдалану мен мамандардың жоғарғы біліктілігінің арқасында бала тууға қабілетті әйелдердің репродуктивтік қызметін сақтау мақсатында, сонымен қатар етеккір үзілісі алдындағы кезеңде өмір сапасын жақсарту мақсатында кез келген жастағы емделушілердің гинекологиялық патологиясына диагностика жасап, түзеуге мүмкіндік беріледі. РМИ дәрігерлері эндоскопияның кең мүмкіндіктерін: аз инвазивтік хирургияның көмегімен жатыр ішіндегі патологияға диагностика жасауға мүмкіндік беретін кеңселік гистероскопия сияқты аз инвазивтік процедуралардан бастап жатыр ісіктері мен қосалқыларды эндоскопиялық әдіспен алып тастау бойынша үлкен көлемді операцияларға дейін қолданып келеді.

– БАСТЫ КӨРСЕТКІШТЕР ҚАЛАЙ ӨЗГЕРДІ?

ЭКҰ бағдарламаларының нәтижелілігі бойынша көрсеткіштер өсті. Бұл клиниканың тиімді және ең бастысы – сапалы жұмыс істейтінін дәлелдейді.

– ӘРИНЕ, КЛИНИКАЛАРДЫҢ ТАБЫСТЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ ФАКТОРЫ, БҰРЫНҒЫША – БІЛІКТІ КАДРЛАР БОЛЫП ТА АБЫЛАДЫ. ҚАНДАЙ ДА БОЛМАСЫН ЖАБДЫҚ АЛЫП ЖАТСАҚ ТА, МАМАНДАРСЫЗ ОНЫҢ МАҢЫЗЫ ЖОҚ ЕКЕНІ АЙДАН АНЫҚ...

2018 жылы біз Түркиядағы “Nestourex-2018” халықаралық көрмесіне қатысып, онда РМИ-ді таныстырып, репродуктивтік технология саласындағы шетелдік орталықтармен бір қатарда болдық.

Біздің бүкіл мамандарымыз үзбей білім алып жүреді. Ғылыммен айналыспай, медицинаны дамыту мүмкін емес. 5 кандидаттық диссертацияның тақырыптары бекітілді. 20-дан астам ғылыми жұмыс жарық көрді. РМИ

қызметкерлері жылына бірнеше рет халықаралық конгресстерге қатысады, репродуктивтік медицина мамандарының арасында диалог орнататын, тәжірибе алмасатын әмбебап алаңға айналған РМИ-дің дипломнан кейінгі оқу кафедрасының іргесінде басқа клиникалардың дәрігерлеріне дәріс береді. Репродуктивтік медицина саласындағы қазақстандық мамандардың 95% РМИ қабырғасында бастапқы маманданудан өтеді. Олар репродуктологтар, биологтар, эмбриологтар, генетиктер, басқа да көптеген мамандықтың дәрігерлері. Біздің мамандарымыз бедеулікті емдеу тиімділігін арттыруға бағытталған ғылыми жұмыс жүргізеді, оның нәтижелері жарияланып тұрады және конгресстерге баяндамалар ретінде шығарылады.

2018 жыл әр түрлі деңгейдегі және әр түрлі тақырыптағы конференцияларға шығу жағынан өте өнімді жыл болды. Медицинадағы басты беталыстар – алдыңғы қатарлы технологияларға ауысу, жабдықтың жү-

мысын қарқындату, клиникалық кең тәжірибеге жаңартпаларды жылдам енгізу – бұрыннан белгілі және біздің зымыраған өміріміздің заманға сай сипатын айқындайды. Қазақстандық медицина осы әлемдік процесстердің бір бөлігін құрайды.

– ТАМАРА МҰФТАХҚЫЗЫ, РМИ-ДІҢ 2019 ЖЫЛҒА БЕЛГІЛЕГЕН ЖОСПАРЛАРЫМЕН БӨЛІССЕҢІЗ ЕКЕН.

Жақындағы жоспарымыз – клиникамызда көрсетілетін қызметтердің тұтас бір циклін жабуға мүмкіндік беретін перзентхананың құрылысы. Осылайша пациенттер бала біткен кезден бастап оның дүниеге келуіне дейін біздің мамандарымыздың бақылауында болуға мүмкіндік алады.

– ТАМАРА МҰФТАХҚЫЗЫ, МАҒЫНАЛЫ ӘҢГІМЕҢІЗ ҮШІН КӨП РАХМЕТ. РМИ ҮШІН КЕЛЕ ЖАТҚАН ЖЫЛ СӘТТІ БОЛСЫН ДЕП ТІЛЕЙМІЗ.

Төле бидегі клиниканың ҚРТ зертханасын жаңғырту

Шишиморова Мария Сергеевна
ҚРТ зертханасының ғылыми жетекшісі,
биология ғылымдарының кандидаты,
эмбриолог-генетик, «имплантация алдын-
дағы генетикалық диагностика» курсы-
ның тәжірибелік жаттықтырушысы

К.А. Тимирязев атындағы Мәскеу Академия-
сын үздік аяқтады, біліктілігі – биоинженер;
Бүкіл Ресейлік Физиология және Биохимия
Ғылыми-зерттеу институты МҒУ аспиранту-
расын аяқтады, мамандығы – «Биотехноло-
гия».

Эмбриологтар мен генетиктер үшін «Имплан-
тация алдындағы генетикалық диагностика»
тәжірибелік оқу курсының авторы, СамММУ
мемлекеттік үлгідегі куәлігі берілген.
20-дан астам баспа жұмыстарының авторы.
Ресейдің Ю.А.Овчинников атындағы Биотех-
нологтар қоғамының мүшесі;
РНҚ қоғамының мүшесі, АҚШ, РАРЧ, ESHRE.

Бедеулікті емдеу орталығының «Ең киелі жері» – қосалқы репродуктивтік технологиялардың (ҚРТ) зертханасы. Оған тек қана эмбриолог-мамандарға ғана кіруге рұқсат. Дәл осы жерде экстракорпоралды ұрықтандырудың (ЭКҰ) ең маңызды кезеңі өтеді. Осы жерде арнайы инкубаторларда, ана ағзасының ішкі ортасына ұқсас жағдайларда жаңа өмір басталады! Және де, ЭКҰ сәттілігі мен бағдарламаларының нәтижелі болуы, әрине, зертханалардың жабдықталу деңгейі мен эмбриондарды өсіру жағдайларына байланысты. РМИ клиникасында ҚРТ зертханасы

неден тұратыны туралы бізге РМИ ҚРТ зертханасының ғылыми жетекшісі, Шишиморова Мария Сергеевна айтып берді.

**МАРИЯ СЕРГЕЕВНА,
ЭМБРИОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТХАНА
ДЕГЕН НЕ, ЖӘНЕ
ОЛ НЕ ҮШІН ҚАЖЕТ?**

Эмбриологиялық зертхананы заманауи репродукция орталығының «жүрегі» деп дәп басып айтуға болады. Дәл осы жерде, ҚРТ зертханасында, жаңа өмір жаралады. ҚРТ зертханасының басты функциясы – гаметалармен және эмбриондармен жұмыс істеудің оңтайлы жағдайларын жасап, қамтамасыз ету, сондықтан да заманауи зертханаларға деген талап өте жоғары: зертхана ішінде ерекше микроклиматты сақтау (бұл тұрақты температура, ылғалдылық, ауаның тазалығы), заманауи жабдықты пайдалану, сонымен қатар сауатты, жоғарғы білікті қызметкерлердің бар болуы. Заманауи стандарттарды ұстану үшін осы жылы РМИ ішінде тиімді

және стерильді жұмыс ортасын құру мақсатында ҚРТ зертханасына қайта құрылымдау жасалды. Қайта жаңғырту нәтижесінде бүгінгі күні біздің жоғарғы технологиялы таза орынжайлар санатына жатып қана қоймай, әдемі эстетикалық түрге ие болған аса заманауи зертханамыз бар

**СОНЫМЕН, ҚРТ
ЗЕРТХАНАСЫНДА НЕ ӨЗГЕРДІ?**

Мен айтып кеткендей, ең үздік заманауи ЭКҰ клиникалары кәсіби және ғылыми дамуға, сонымен қатар материалдық-техникалық базаға және қолданылатын материалдардың сапасына назар аударады. РМИ осы стратегияны толық қолдайды. Жоғарғы стандарттарға сәйкес зертхананы жасаған кезде біз жабдық саласындағы соңғы әзірленімдерді қолдауды қарастырдық, кеңістік пен беткі қабаттарды тиімді пайдаланатын орынжайлардың қолайлы дизайнын жасадық, еңбек гигиенасы мен қауіпсіздік техника талаптарын, сонымен қатар биологияның

инкубатордан шығармай-ақ даму параметрлерін бағалауға мүмкіндік беретін инкубатор да қосылды. Шығындық материалдар ретінде адам эмбрионы үшін қауіпсіздігі дәлелденген жалпыға танымал әйгілі маркалардың бір реттік материалдары қолданылады. Сонымен қатар, зертханада үнемі жабдықтың жұмыс сапасына, орындалатын жұмыстар сапасына бақылау жасалып тұрады. Жыл сайын әлемде ҚРТ саласындағы ғылым мен техниканың соңғы жетістіктерін жариялайтын халықаралық съездер, конгресстер мен конференциялар өтеді. Осындай маңызды шараларға қатыса отырып, біз заманнан қалмай, жаңа технологиялар пайда болған сайын, оларды ендіріп отыруға тырысамыз. Осылай өз уақытында біздің зертханаға мынадай технологиялар енгізілді:

- Даун, Эдвардс, Патау синдромы, Клайнфельтер, Шерешевский-Тёрнер синдромы, сол сияқты тағы көптеген, жиі кездесетін хромосомалық патологиясы бар баланың туу қаупін төмендету мақсатында барлық 46 хромосо-

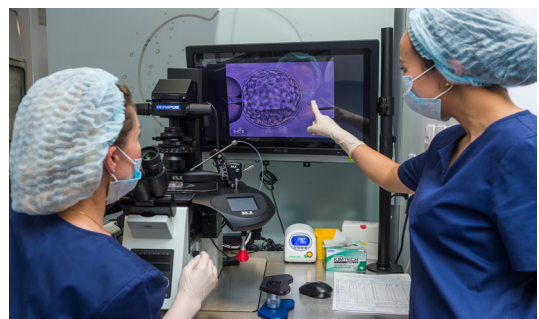
және заманауи репродуктивті медицинаның жаңа беталыстарын және жетістіктерін ескердік.

зандық тазарту жүйесінен өтетін сапасы жоғары ауа беруді қамтамасыз ететін заманауи ағынды-сорғылы желдету жүйесін орнату аса маңызды мәселеге айналды. Зертханадағы тазалықты «таза қабырғалар» деп аталатын жоғары технологиялық заманауи материалдар да қамтамасыз етеді: зертхананың ішкі қабырғалары оңай жуылатын, шаң жинамайтын, антистатикалық және бактерияға қарсы қасиеттері бар айналы,

Зертхананың микроклиматы. Қазіргі заманғы мегаполистің газбен ластануы эмбрионның дамуына сапасы төмен ауаның кері әсер етуімен, және сол арқылы ҚРТ бағдарламаларының жоғары тиімділігін тұрақты деңгейде сақтау мүмкіндігінің болмауымен байланысты қауіп туғызады. Осы жайтты ескере отырып, біз бар күшімізді эмбриондардың дамуына оңтайлы ортаның параметрлерін сақтайтын сенімді жағдайлар жасауға жұмылдырдық. Орынжайда күн сайын 24 сағат бойы жылына 365 күн тұрақты температураны ұстап тұратын 3 ке-

улы емес панельдермен толық жабылған. Сапалы өндіріс құралдары мен жабдық. Шығындық материалдар мен зертхананың жабдығын сатып алу аса маңызды кезең бо-

лып табылады. Бүгінгі таңда зертхананың қорында жоғары сапалы және сенімді жабдық бар. Жуық арада біздің инкубаторлар паркіміз жаңа супер заманауи үлгілермен толықтырыла түсті, сонымен қатар эмбрионның дамуын нақты уақыт режимінде қадағалауға және тостағанды

маға талдау жасауға мүмкіндік беретін салыстырмалы геномдық гибридтеу (arrayCGH) әдісімен жасалатын имплантациялау алдындағы генетикалық диагностика технологиясы; - морфокинетика – ЭКҰ бағдарламаларында үздік тиімділікті беретін маңызды уақыт аралықтарын анықтауға мүмкіндік беретін, нақты уақыт режимінде эмбриондар дамуы-

ашпай, эмбриондарды сыртқа шығармай, олардың даму сапасы мен қарқынның қарап, бағалауға мүмкіндік береді, сөйтіп ішіндегі «мінсізін» таңдауға көмектеседі.

ның видеотүсірілімін жасауға негізделген әдіс.

Эмбриондарды үздіксіз қадағалаудың жаңа технологиялары инкубаторды

Эмбриолог енді болашақ сәбидің дамуына зиян келтірместен, бірден көптеген даму параметрлерін бағалай алады.

Қорытындылай келе, біздің клиникамыздың барлық күші нәтижелерге жетуге, ЭКҰ бағдарламаларының жоғары тиімділігіне қол жеткізуге және емделушілердің сенім дәрежесін арттыруға және оларды ризашылығын тудыруға бағытталғанын айта кеткім келеді. Біздің зертхана-мыздың мамандары, олардың ішінде мен де бар, үлкен тәжірибе мен білім иелері болып қана қоймай, сонымен бірге әр емделушіміздің қамын ойлап, оны уайымдайтын жандармыз, өз жұмысымызды шын жүректен жақсы көреміз, және әр жеңіске – ата-анасы ұзақ күткен жаңа адамның пайда болуына шын жүректен қуанамыз!

Дәрігердің мерейтойы – тағы бір алғыс айту үшін жақсы себеп!

Қарашаның 21 күні Қазақстандағы репродуктивтік медицина дамуының бастауын салған өте дарынды дәрігер және көптеген адамға ата-аналық бақыт пен қуаныш сыйлаған, әдемі әйел, Репродуктивтік медицина институтының репродуктолог дәрігері Бадельбаева Людмила Аркадьевна өзінің мерейтойын атап өтпек. Мерейтойдың алдында Людмила Аркадьевна өзі туралы, жұмысы мен отбасы туралы айтып берді.

- ЛЮДМИЛА АРКАДЬЕВНА, МАМАНДЫҚТЫ ТАҢДАУ ТУРАЛЫ СҰРАҚТАН БАСТАУҒА РҰҚСАТ ЕТІҢІЗ. СІЗДІҢ ТАҢДАУЫҢЫЗҒА НЕ ӘСЕР ЕТТІ?

- Менің отбасымда дәрігерлер болмады. Атам партия қызметкері болды, бірақ оның жолдастарының арасында медицинаның белгілі профессорлары – профессор Клинический, профессор Бокал болды. Олар біздің үйде жиі жиналатын, музыка ойнайтын, медицина туралы көптеген қызықты нәрселер айтатын. Мен сол әңгімелерді тыңдайтынмын және маған аурухана туралы, дәрігерлік қызмет туралы, дәрігерлердің беріліп қызмет етуі туралы әңгімелер ұнайтын. Жалпы біздің отбасымызда осы мамандық иелеріне үлкен құрметпен қарайтын. Оған қоса, атамның туған ағасы эпидемиолог дәрігер болатын. Өткен ғасырдың 20-шы жылдары ол эпидемиямен күресу үшін өз еркімен Қазақстанға келген еді. Сол уақыт қандай болғанын, эпидемиологиялық жағдай қандай күрделі болғанын елестетіп көріңізші. Мен үшін атамның ағасы қаһарман еді! Тағы бір себеп, менің анамның қатты ауырып қалғаны. Сол үшін сонау бала кезімнен бастап дәрігер боламын деп армандадым. Жоғарғы сыныптарда менің ұмтылыстарым біршама өзгерді. Ол заманда бүкіл жастар космос туралы, ғылым туралы, адамды зерттеу туралы армандайтын. Сондықтан мен тоғызыншы сыныпта физика мен биологияны тереңдетіп оқу үшін физика-математикалық сыныпқа бардым. Мектептен кейін биофизиканы оқуға барамын

деп ойлады. Бірақ бәрі ойдағыдай болмады, анамның денсаулығына байланысты мен Алматыда қалып, медицина институтына түстім. Сол жылы абитуриенттер көп болғанына қарамастан мен таңқаларлықтай оңай түсе салдым. Мектеп реформасына байланысты бірден 10 және 11 сыныптар мектепті бірге бітірді. Оқу жылдарын рахаттана есіме аламын. Бұл керемет оқытушылары, лекторлары бар шынымен де керемет мектеп еді.

- АЛ НЕГЕ ГИНЕКОЛОГИЯ? БҮЛ ӨТЕ АУЫР МАМАНДЫҚ ҚОЙ.

- Денсаулық сақтауда қай мамандық оңай дейсіз? Гинекологияны да мен анамның ауруына байланысты таңдадым. Мен ол үшін көп уайымдағандықтан, мен гинекологияны көп оқығандықтан, бұл менің таңдауыма әсер еткен болар. Әйелдерге үнемі көмектескім келетін. Әйел заты – адамзаттың өте күшті бөлігі ғой, олар өмірдің кез келген жағдайында бәрін де бастан өткере алады. Институтты аяқтағаннан кейін мен бірден 4-ші қалалық ауруханадағы шұғыл гинекология бөліміне жұмысқа шықтым. Бұл 1973 жыл еді. Жедел гинекология мен үшін үлкен мектеп болды – көптеген күрделі, шұғыл операциялар, күрделі кезекшіліктер. Әр дәрігер үшін өмірде осындай тәжірибелік мектептің болғаны өте керек сияқты. Тәжірибелік дағдыларды игергенмен қатар ол клиникалық ойды дамытуға көмектеседі. Менің ұстаздарым керемет болып, жолым болды. Ол Юрий Евгеньевич

Владимиров болатын – мен жұмыс істеген бөлімнің меңгерушісі, ал кейінгі ұстазым – Роза Николаевна Мухамедрахимова. Сол жылдары ол гинекология әлемінің жұлдызы болды деп айта аламын. Олар жедел гинекологияда менің қолымды жаттықтырып, пациенттермен дұрыс жұмыс істеуге, жауапкершілікке үйретті. Менің ол адамдарға алғысым шексіз.

- ЛЮДМИЛА АРКАДЬЕВНА, СІЗ «ҚЫЗУ НҮКТЕ» ДЕП АТАУҒА БОЛАТЫН ЖЕДЕЛ ХИРУРГИЯДА СОНША ЖЫЛ ЖҰМЫС ІСТЕГЕННЕН КЕЙІН БЕДЕУЛІК МӘСЕЛЕСІМЕН АЙНАЛЫСА БАСТАДЫҢЫЗ. НЕГЕ?

Бұл шешім бір-ақ мезетте қабылданып, менің бүкіл өмірімді төңкеріп жіберді. Бұл 1995 жылы болды. Бір күні бір емделушімнің мәселесі бойынша мен Тамара Мұфтахқызы Жүсібалиеваға емханаға жолыққан болатынмын.

Сол кезде Тамара Мұфтахқызы бір топ дәрігерлермен бірлесіп іргесін қалап жатқан ЭҚҰ тәжірибелік зертханасында жұмыс істеуді ұсынды. Мен алдымен қорықтым, бұл қалай, мен хирургпін ғой, бедеулік дегеннің не екенін білмеймін, менің қолымнан келмейді деген ойда болдым. Тамара Мұфтахқызы маған былай деп жауап берді: «Қолыңнан келеді, біз онымен институтта айналысқан едік қой». Шынымен де, біз студент кезімізде бедеулік тақырыбындағы ғылыми жұмыспен айналысқанбыз. Бірақ ол кезде бедеулік мәселесі бойынша қазіргідей білім жоқ еді. Әйелдерді түрлі қабыну ауруларынан жылдар бойы емдейтін, ал бедеуліктің себебін тереңдетіп зерттеу, жалпы айтқанда, болған емес. Осы білімнің барлығы, әсіресе, еркек бедеулігі туралы білім кейін пайда болды. Бір кезде, институтты аяқтағаннан кейін мен Мәскеуге мамандануға бардым. Ол кезде бедеулікті емдеуде репродуктивтік технологияларды қолданатын алғашқы бөлімдер жаңадан ашыла бастады. Ол жерде мен ЭҚҰ туралы толығырақ білдім. Білесіз бе, бұл космос, ғылыми фантастика сияқты еді. Және ол шексіз қызық болатын. Ақырында мен үш күн ішінде жұмыстан шығып, жаңа жұмысқа кіріп кеттім.

- БӘРІ ҚАЛАЙ БАСТАЛДЫ ДЕЙСІЗ БЕ?

1996 жылғы 16 қаңтарда бізде алғашқы пункция болды. Мұны бастан өткеру керек болды. Ол кезде қазіргідей жарығы бар инелер жоқ еді, бәрі соқыр тәуекелмен жасалатын. Біз Вадим Евгеньевич Полумисковпен бірге емшараны аяқтағаннан кейін қатты уайымдағанымыз соншалықты, бастан аяқ терлеп кеттік. Әрине, сол кезде болған нәрсе мен қазіргі біздің мүмкіндіктеріміз жер мен көктей. Қазіргі заманғы репродуктологтар үшін жұмыс істеу қаншалықты жеңілдеді. Қазір анағұрлым жетілдірілген препараттар да, жаңа жабдық та, басқа орта мен білім беретін ұстаздар да, жақсы әдебиет пен конференциялардың көптігі де, фильмдер мен интернет те, бәрі бар. Тек қана оқып, жұмыс істесең болды! Біз болсақ маңдаймызды тасқа соғып жүріп үйрендік. Біздің командалымыз өте қиын жолдан өтті деп есептеймін. Түсініксіз нәрсе көп болатын, ақпараттың тапшылығы қатты білінетін. 1997 жылы Михаил Микеладзе келіп, репродуктология бойынша алғашқы ағылшын журналдарын әкелгені есімде. О, Құдайым-ау, біз Вадим Евгеньевичпен бірге түні бойы отырып, қандай да болсын жаңа ақпарат алу үшін осы мақалаларды аударатынбыз.

Біздің командалымыз осы қалыптасудың барлық кезеңдерінен сүрінбей өтті деп есептеймін. Қазір, әрине, біз анағұрлым саналы, кәсіби және сауатты түрде жұмыс істейміз. Кез келген жұмыста кәсіпқойлық керек, терең білім қажет. Мен жас докторларға үнемі: «Көп оқыңдар! Оқығанды қойған дәрігер дәрігер болғанын қояды» деп айтамын. Үнемі оқу керек, өйткені кез келген ғылым бір орында тұрмайды. Тіпті қандай да бір мәселеге деген көзқарас қысқа уақытта өзгеріп шығады. Жаңа препараттар,

емдеу бойынша басқа кеңестер, жаңа тәжірибе пайда болады.

- ЛЮДМИЛА АРКАДЬЕВНА, СІЗ ҮШІН РЕПРОДУКТОЛОГ ЖҰМЫСЫНДАҒЫ ЕҢ КҮРДЕЛІСІ НЕ?

Біздің жұмысымыз психологиялық жағынан өте күрделі деп ойлаймын. Операция жасайтын гинеколог болғанда, мен операциядан кейін бірден нәтижесін көріп отырдым. Ал бұл жерде... Бұл жерде бәрі өте күрделі. Бедеуліктің себебі көп және бәрі бірдей тек медициналық қана емес, көп нәрсе адамның психологиялық ойына, оның генетикасына байланысты. Сен пациентке керемет эмбриондарды салдың делік, ал жүктіліктің сәті түспеді. Немесе эмбриондар әлсіз болып шығады, бірақ жатырға бекіп алады. Ештеңені алдын-ала болжау мүмкін емес. Және сәттілік немесе сәтсіздік үшін алуан түрлі факторлар бар. Бірақ пациент саған үміт артып келеді ғой, ол көзіңе қарап, неге болмады деген сұраққа жауап алғысы келеді. Ал сен жауап бере алмайсың. Осы жері қиын. Мен үшін психологиялық жағынан өте қиын. Пациенттер мені қатал дәрігер деп санайды. Шынымен мен мүлдем қатал емеспін, мен тіпті ашулана да алмаймын. Бізді институт кезінен-ақ пациент пен дәрігердің арасында субординация болуы тиіс деп үйрететін. Қазір дәрігерлердің арасында емделушілерге «сен» деп, жақын адамдардай сөйлесетіндері кездеседі. Мен олай жасай алмаймын. Ондайға үйренбегем. Осыны қаталдық деп ойлайтын болар. Кейде мен жұмысымды уайымдайтыным соншалықты, үйге келгенде ешкіммен сөйлескім келмейді. Кешкі ас әзірлегенде теледидар қарап отырамын. Онда не көрсетіп жатқаны бәрібір, тек ешнәрсе ойламай, ешкіммен сөйлеспесем болды. Алайда үйде де емделушілердің шұғыл қоңырауларына жауап беруге дайын болу керек қой. Керек болса, жұбатып немесе қандай да бір кеңестер беру қажет. Яғни, үйінде де өзіңмен-өзің бола алмайсың.

- БҰҒАН СІЗДІҢ ҮЙ-ІШІҢІЗ ҚАЛАЙ ҚАРАЙДЫ?

Бақытыма орай, менің сенімді арқам бар. Менің жолым болды. Менің жұбайым еш уақытта менің жұмысыма кедергі келтірмейтін, үнемі түсіністікпен қарайтын. Тіпті ұлдарым кішкентай болғанда, мен ауруханада жиі-жиі кезекшілікте қалатынымын, ыссапарлар да болды, бірақ соның бәрінен өтуге шамамыз жетті.

- СІЗДІҢ ЖҰБАЙЫҢЫЗ ДА ДӘРІГЕР ШЫҒАР?

Менің жұбайым дәрігер емес, ол қорғаныс өнеркәсібінде жұмыс істеген. Оның да ыссапарлары көп болған. Бірақ бұрынғының адамы қиындықтарға оңай қараған шығар. Ол кезде памперс деген болмаған, дайын қоспалар да болмады, өзіміз балалар үшін пісіріп, булап тамақтандыратын едік. Балалар, қолдары тимейтін ата-ананың балаларындай, спартандық жағдайда өсті десек те болады. Бірінші сыныптан бастап ұлдарым шалбарларын өздері үтіктеп, жұмыртқаны қуырып жей алатын. Біз оларды көбінесе телефон арқылы тәрбиелеп, бақылап отырдық. Дегенмен, жақсы оқыды, дербес, жақсы жігіттер болып өсті. Екеуі де үйленгенженаты.

- СІЗ АНА МЕН ӘЖЕ РЕТІНДЕ ҚАНДАЙ АДАМ ЕКЕНСІЗ, ҚЫЗЫҚ?

Егер мен ана болғанда қолым тимейтін болса, ал әже болғанда қандай әже болдым десеңізші. Менің төрт немере қызым мен екі немере ұлым бар. Оларды еркелеткенді қатты ұнатамын. Қыздарымды сәндегенді ұнатамын. Мен олармен бірге зат сатып алуға барғанды қатты ұнатамын. Әрине, мен немерелерімді жан жақты дамытуға тырысамын. Олармен бірге көрмелерге, мұражайларға барамын. Міндетті түрде оларды театрға апарамын - классикалық әуен тыңдаймыз және драма театрына балетке барамыз. Мен, өз кезінде музыка мектебін аяқтағанмын. Жұмысбастылығыма бола, ұлдарыма музыка білімін бермегеніме қатты өкінемін. Енді, міне, немерелеріме бәрін беруге тырысып жатырмын. Отбасы мен үшін негіз.

- ЛЮДМИЛА АРКАДЬЕВНА, СІЗ ӨЗІҢІЗДІ БАҚЫТТЫ АДАМДЫҢ ДЕП СЕЗІНЕСІЗ БЕ?

Мен үшін бақыт деген бір жаһандық ұғым сияқты. Бақыт деген адамның ішкі дүниесінде. Мен өзіме еш уақытта уайымдауға жол бермеймін. Әр күнге қуанамын. Кеше өзіме жаңа көйлек сатып алдым, соған бақыттымын. Бір пациентім жүктімін деп телефон соқты, соған бақыттымын. Бүгін маған бір әйел өзінің жетістіктері мен қызының жетістіктері туралы айтып еді, мен ол үшін де бақыттымын - сол адамның үлкен қиындықтары бар еді, енді бәрі шешілді. Сіз менің жанарым жанып тұр дейсіз. Ол менің ішкі дүниемнің бақыты нұрланып тұрған шығар.

- ЛЮДМИЛА АРКАДЬЕВНА, ҚЫЗЫҚТЫ ӘН-ГІМНІҢІЗ ҮШІН РАХМЕТ. БІЗ СІЗДІ МЕРЕЙТОЙ-ЫҢЫЗБЕН ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ ЖӘНЕ СІЗГЕ КӨП ҚУАНЫШ, МАХАББАТ ПЕН ГҮЛДЕН БЕРУІҢІЗДІ ТІЛЕЙМІЗ. СІЗДІҢ КӨЗІҢІЗ ӘРДАЙ-ЫМ ОСЫЛАЙ БАҚЫТ НҰРЫН ШАШЫП, ЖАНАШЫРЛЫҚ МЕЙІРІМГЕ ТОЛЫ БОЛСЫН!

Юлия Кочерова:

Өзіңе деген сенім мен сүйіспеншілік ғажайыптар жасайды!

Жастайымнан мен өзім үшін өмірдегі ең маңызды әрі басты нәрсе - отбасылы, бала-шағалы болу деп санайтынмын. 20 жасымда тұрмыс құрып, екі мәрте ана болам деп армандаған едім. Оны өте ерте деп мүлде ойламайтынмын және осы рөлдерге әбден дайын едім. Бірақ адам жоспарлайды, ал құдай реттейді дегендей, менің өмірімде бәрі де мүлдем басқаша болды. Күйеуге шығып, мен, әрине, бала тууды жоспарладым. Осы кезде менің ойыма кіріп көрмеген нәрселер басталды да кетті. Мұндай жаста бала көтере алмау мен туа алмау туралы кім ойлайды десеңші!

Келесі төрт жыл бойы менің аяғым ауыр болады да, 5-6 аптада үзіліп кететін болды. Осындай жағдайдың әрқайсысы жанымға батып, түңіліп ке-

тетінмін, әр кезде жаңа ем алып, қажетті бір дәрілерді іздеумен өтетінмін. Кезекті емнен кейін ақыры мен қайтадан бала көтердім, әрең дегенде 5-6 апталық қауіпті мерзімнен өткенде тағы да басыма жай түскендей болдым. Жүктілік жатырдан тыс болып шықты, жатыр түтігі жарылып кетті. Сол күндері мен түс көргендей жүрдім. Менің басымнан өткен сол қорқынышты толық сипаттамай-ақ қояйын. Бақытымызға орай, хирург Джакупов Данияр Уәлиханұлының кәсіпқойлығының арқасында мен о дүниеден қайтып келгендей болдым.

Жаңадан қаралу мен емделудің кезегі басталды. Ақырында, дәрігерлер маған рұқсат беріп, мен қайтадан бала көтердім. Бұл бір сұмдық болды - тағы да жатырдан тыс жүктілік. Осы жолы лапароскопиялық ота жасалды да, сөйтіп жеңілірек өтті. Енді маған ақырғы кесім шығалды - табиғи жолмен бала көтеру мүмкін емес делінді. Екінші операцияны жасаған дәрігер: «Сен енді еңсенді түсірме, қазір ЭКҰ әдісінің көмегімен бала көтеруге болады» деп айтты. Бұл 2004 жыл еді. Менің жағдайымды түсінесіз бе? Бір жылда бірдей екі түтіктен де айырылдым. Тіпті сол кезде де мен ана боламын деген үмітімді үзбедім.

Осылайша, маған Ресей клиникалардың бірінде жасалған ЭКҰ нәтижесінде үлкен қызым Ольга дүниеге келді. Қазір ол 12 жаста.

Көріп отырғаныңыздай, менің ана болу арманымға жету үшін жүріп өткен жолым оңай болмады. Қателестім де, жығылдым да, бір өліп, бір тірілдім. Мен ешнәрсеге қарамастан бақытты болатыныма сенімді болдым! Өмірімнің барлық жағымсыз кезеңдерінде титтей болса да, жақсылық іздеп табатынымын, дәл осы қасиетім маған өз бақытыма ақыл-есімнен танбай, адаспай жетуге көмектесті. Әрине, біздің отбасымызға түскен бүкіл сынақ күйеуім екеуіміздің арамыздағы қарым-қатынасқа әсер етпей қоймады. Ол қиындықтар, өкінішке орай, бізді біріктіре алмады. Біз ажырасып кеттік...

Бұл өзінді-өзің көтерудің, өзінді-өзің қайта жасаудың, барлығын қайта ойластырудың және мансаптық өсудің

Институтына айналыпты. Біздің дәрігеріміз, бірінші кездескен кезден-ақ маған сәттілікке сенім берген Тұмарбеков Махмет Қанышұлы болды. Оның: «Мен сәтсіздікке ұшыраудың себебін көріп тұрған жоқпын, сіздің бойыңызда қуат көп, ана болуға дайынсыз» деген сөздерін ешқашан ұмытпаймын! Сізге тағзым етем, Махмет Қанышұлы!

Хаттама? Шын айтсам, есімде жоқ. Барлығы тұман сияқты, жарқ етіп өте шыққандай болды. Бірде - уколдар, бірде - УДЗ, бір қарасам - операциялық үстелде дірілдеп жатырмын, енді бір ретінде - құрсағыма ұрық салып жатыр. Сол кезде менің жұмысым өзімді-өзім жеп, аздыруға мұрша бермей, бір минут болса да, бос уақыт қалдырмаған сияқты. Телефонға укол немесе

таблетка қабылдауға ескерту қойып қоятынмын. Барлығы да өте тез жүріп жатты. Сенесіз бе, бәрі де бір талпыныстан-ақ жүзеге асты!

Күйеуімді мен ойлағанымыз бірінші реттен бірден бола қоймайтынын айтып, алдын ала дайындап қойғанмын. Сондықтан әркім өз шаруасымен айналысып, екі апта күтіп жүре бердік. Ұрықты салғаннан кейін оныншы күні мен түсімде тест жасаппын да, онда екі жолақ пайда болыпты. Сол күні таңертең-ақ тексере қояйын деп тест жасап едім, бәрі де тура солай болып шықты. Жүктілік оңай болған жоқ. Екінші эмбрион бекімеді де, біраз қан кетті. Содан кейін мерзімінен бұрын босанып қалу қаупінен жатырымның мойнын тікті. Біздің дәрігерлеріміздің және Дубровина Елена Николаевнаның арқасында мен қызымды толық

мерзім көтеріп, уақытында босандым.

Балаларым – менің ғажайыптарым! Екеуі де дарынды және әдемі қыздар. Үлкенім, Оленька сурет салғанды жақсы көреді, күрделі Лего конструкторларын жинайды. Кішкентайым Яночка – актриса. Өз дарындарын әрі қарай, өз мінезіне кері әсерін тигізбейтіндей, қалай дамытсақ екен деп ойлаймыз.

Осы жолдың ең басында тұрған жандардың бәріне перзент сүйіп, ана бақытына ие болып, еңсесін түсірмеуге тілектеспін. Ең жаман кезде де түйірдей жақсылық іздеу керек. Өзіңді үнемі шығармашылық және рухани жағынан дамыту қажет, бұл проблемаға қадалып қалмауға көмектеседі – сәттілік бізге бәрін өз еркімен жіберіп, бәрін сол күйінде қабылдаған кезде келеді. Өзіңді-өзің қазбалап, кінә тағудан аулақ болған дұрыс. Өзіңді сол күйінде қабылдап, жақсы көру қажет. Әрқайсысымыздың бұл өміде өз орнымыз да, басқа берген сынағымыз да бар. Тек өзіңе деген сүйіспеншілік пен сенім ғана ғажайыптар жасай алады!

күрделі кезеңі болды. Шыны керек, тағдырым әрі қарай не болатынын ойлап, мазам кеткені рас. Осындайда маған бір кездері өзім оқып алып, іс жүзінде табысты қолданып жүрген психолог курстары қатты көмектесті. Бұл өзіңмен-өзің жасайтын табанды еңбек болды. Ол маған қуат беріп, қорықпай, бақытыма қарай қадам жасауға көмектесті. Бояуды жақсы көретінім мені депрессиядан құтқаратын. Кітап оқуды жақсы көретінім жалғыздықтан, қиналғаннан есімнен адаспауға көмектесті. Қазір осының бәрі менің өз тәжірибем мен білімім, оны ортаға салып, Сіздермен бөліскім келеді.

Өз тағдырымды мен ажырасқаннан кейін 5 жыл өткен соң кездестірдім. Біз әлемдік Интернет торында кездейсоқ жағдайда таныстық. Жарты жылдан кейін үйлендік. Ал тойдан кейін екі ай өткен соң РМИ-ға Яночка атты сәбиіміз үшін бардық.

2013 жылы ЭКҰ орталығы өзгеріп кетіпті, ол Репродуктивтік Медицина

Жаңа жылдық блиц

Жаңа жыл қарсаңында біз РМИ қызметкерлері үшін блиц-сауалнама ұйымдастырдық. Көптеген адамдардың ата-аналық бақытына үлкен үлес қосқан салмақты мамандардың мерекені балаша қабылдап, өте жылы сезіммен, ашық қарайтындары, ғажайыпқа сеніп, дәстүрлерді бағалайтындары анықталды... Нақтырақ айтқанда қандай дәстүр? Осы ғажайып кезеңді немен байланыстырасыз?

Құдайберген Талғат Қапайұлы, ғылым жөніндегі директор

Сіздің ұжымыңызда Жаңа Жылды тойлаудың қандай дәстүрі бар?

Мүмкін, жаңа жылдық дәстүрлердің бар кереметі олардың елдегі көптеген адамдардың дәстүріндей болғанында шығар: мерекелік үлкен дастархан басына жиналу, бір бокал шампан ішіп, сыйлықтар сыйлау.

Жаңа жыл десе ойыңызға алдымен не келеді?

Мандариннің иісі мен бенгал отының жарқылы. Және бар жақсылық әлі алда екеніне сену.

Келе жатқан Жаңа жыл бізге ең маңызды мақсаттарға жету, жақсылыққа ұмтылу, компаниямызды өркендету, тек қана оң нәтижелерді көздеу үшін ойымыз бір жерден шығатындай мүмкіндік әкелуі тиіс, және де бәріміздің деніміз сау, бақытты әрі сүйікті болайық! Осы жылда баршаға жүздеген жаңа дос, мыңдаған жағымды тосынсый мен қалтада бір миллион болғанын тілейміз! Қайталанбас жаңа жылдық түнде бәрі де ойдағыдай болсын деп тілейміз!

**Полумисков Вадим Евгеньевич,
Төле бидегі ЭКО Орталығының медицина директоры**

Сіздің ұжымыңызда Жаңа Жылды тойлаудың қандай дәстүрі бар?

Біздің үлкен ұжымда қалыптасып қалған дәстүрлерді отбасылық десе де болады. Біз Жаңа жылды міндетті түрде бүкіл ұжым болып тойлаймыз және де міндетті түрде сыйлық сыйлаймыз.

Жаңа жыл десе ойыңызға алдымен не келеді?

Мен Жаңа жылды сыйлықсыз, әсем шарлар мен гирляндармен безендірілген шыршасыз елестете алмаймын — мерекелік көңіл-күй сыйлайтын осылар ғой. Әріптестеріме, емделушілерімізге Жаңа жылда жақын адамдары жандарынан табылғанын тілегім келеді. Әр отбасында молшылық, бейбітшілік пен амандық болсын. 2019-шы жыл бізге көп қуаныш пен жақсы жаңалықтар сыйлайды деп сенемін!

**Тұмарбеков Махмет Қанышұлы,
Қабанбай батырдағы жаңа ЭКО клиникасының медицина директоры**

Сіздің ұжымыңызда Жаңа Жылды тойлаудың қандай дәстүрі бар?

Біздің клиникамызға бар болғаны бір жыл толды. Жаңа жылды әріптестерімізбен бірге тойлаудың керемет дәстүрін осы жерде де жалғастырамыз деген үміттемін. Ол бізге сергектік, көңіл-күй, оптимизм береді, ұжымдағы берік достықтың кепіліне айналады. Біздің мерекелеріміз әрдайым өте қызықты өтеді!

Жаңа жыл десе ойыңызға алдымен не келеді??

Мен үшін Жаңа жыл — отбасыңмен және достарыңмен тамаша уақыт өткізуге берілген мүмкіндік.

Барлық адамдардың жылы ұясы, тату-тәтті отбасы, мол дастарханы, сенімді достары болсын, аспандары ашық, ал өмірлері қызықты оқиғаларға толы болсын.

**Жүсімалиев Нұржан Милләтұлы,
Төле бидегі клиниканың ҚРТ зертханасының басшысы**

Сіздің ұжымыңызда Жаңа Жылды тойлаудың қандай дәстүрі бар?

Иә. Біздің бөлімшеде бір жаңа жылдық дәстүр бар. Жаңа жыл қарсаңында біз бүкіл бөлімше болып жиналып, бір жапырақ қағазға өз аттарымызды жазамыз, оларды қапқа саламыз, сосын әрқайсымыз бір қағаздан шығарып аламыз. Саған кім түссе, соған сен сыйлық дайындайсың. Сыйлықты табыстаған сәтке дейін бәрін құпияда сақтаймыз.

Жаңа жыл десе ойыңызға алдымен не келеді?

Сыйлықтар, әрине! Көкейдегі, тіпті адам сенгісіз тілектердің орындалуы да. Не дегенмен де, Жаңа жыл — ертегі кезеңі. Құрметті біздің емделушілеріміз, біз көрінбейтін фронт мамандары болсақта, сіздердің әрқайсысыңызды білеміз. Әрбіреуіңізді әрдайым уайымдап, сәттілік тілеп отырамыз. Сіздің ұрықтарыңызды аялап бағып-қағып, өсіреміз. Келе жатқан жылда сіздерге сәттілік тілейміз. Сіздердің эмбриологтарыңыз.

**Полумискова Ольга Владимировна,
клиникалық-диагностикалық зертхананың меңгерушісі**

Сіздің ұжымыңызда Жаңа Жылды тойлаудың қандай дәстүрі бар?

Біздің кішкентай ұжымымыз өте тату. Барлық мерекелерді біз міндетті түрде бірге тойлаймыз. Әрине, Жаңа жыл — біздің ең сүйікті мерекелеріміздің бірі. Біз өз кабинеттерімізді міндетті түрде қар ұлпаларымен және жаңа жылдық ойыншықтармен безендіреміз, мерекелік көңіл-күй жасау үшін мейрамға екі апта қалғанда зертхана холлында шыршаны безендіреміз. Және де әр қызметкер жаңа жылдық дастарханға өзінің басты тағамын дайындайды.

Жаңа жыл десе ойыңызға алдымен не келеді?

Көңілді азан-қазан. Барлық жерде үлгеру керек, ештеңені ұмытпау қажет. Кейде басың айналып кетеді, алайда сонша тырысқаның ешқашан зая кетпейді. Жақындарыңның жүзіндегі қуаныш — ең жақсы марапат. Емделушілерімізге Жаңа жылды жақсы көңіл-күймен және жаңа күшпен қарсы алуларын тілегіміз келеді. Жақындарыңызға мереке сыйлаңыз, ең болмаса, жылына бір рет — ол соған тұрарлық! Мұндағы ең құндысы — дастархан басына бүкіл отбасын жинау! Ең таптырмайтын — сүйіктілерің мен жақындарыңа маңызды сөздер айту! Балаларыңның көзінен бақыт пен қуаныштың ұшқынын көру — міне, бұны ешқандай ақшаға сатып ала алмайсың! Игі істер мен сөзге шорқақ болмаңыз — Жаңа жылда бұл сізге сәттілік пен бақыт әкеледі.

**Баймұрзаева Лилия Григорьевна,
емханалық бөлімшенің меңгерушісі**

Сіздің ұжымыңызда Жаңа Жылды тойлаудың қандай дәстүрі бар?

Бірнеше жыл бұрын біздің ұжымда жақсы дәстүр пайда болды — Жаңа жылдың алдында міндетті түрде бірге театрға барамыз. Театрға барғаннан кейін тек жағымды эмоциялар қалады, жаңа жыл қарсаңындағы көңіл-күй жақсарады. Жылдар бойы біре жұмыс істеп, біз бәріміз қатты достасып кеттік және бір-бірімізбен өміріміздің қуанышты сәттерін қуана бөлісеміз.

Жаңа жыл десе ойыңызға алдымен не келеді?

Ең алдымен, мерекелік атмосфера. Әсем шарлар мен гирляндармен безендірілген шыршасыз Жаңа жыл бар ма? Ал қарсыз ше? Меніңше, жоқ сияқты. Фейерверктер ше! Біз түнгі он екіден кейін даладағы адамдардың мәз-мейрам дауыстары мен гүрс-гүрс еткен салютті естиміз. Осының арқасында сол түн ешқашан аяқталмаса екен дейміз. Қазақстандықтарға жаңа жыл мерекесінде ғажайыпқа деген бала сенімдерін жоғалтауларын тілейміз.

Яхьярова Мухаббат Пархатовна, Қабанбай батырдағы жаңа клиниканың ҚРТ зертханасының меңгерушісі

Сіздің ұжымыңызда Жаңа Жылды тойлаудың қандай дәстүрі бар?

Біздің ұжымда қалыптасқан дәстүр — мандариндерге толы мерекелік дастархан. Біз базарға барып, бір жәшік мандарин сатып аламыз. Мен өзін мандариндерді өте жақсы көремін, бұл мен үшін Жаңа жылдың белгісі. Меніңше, дәстүрлер ұжымның басын біріктіреді.

Жаңа жыл десе ойыңызға алдымен не келеді?

Жаңа жыл — жылына бір рет келетін ең тамаша мереке. Сондықтан, ол тілектер орындалады деген сеніммен, ғажайыпқа деген сеніммен, балалық шағымызда Аяз Ата мен сиқырға сенген ең күшті сәттермен байланысты. Біз РМИ-дің барлық емделушілеріне, ең бастысы, әке-ана болу армандары орындалсын деп тілегіміз келеді! Баласы бар емделушілерге отбасының үлкенін тілейміз! Балаларымыз бізді мықты денсаулықтарымен, сыңғырлаған күлкісімен қуанытып, өсе берсін

